

Anförande

Andre vice riksbankschef Eva Srejber

TISDAG DEN 19 SEPTEMBER 2000

Globaliseringen och IMF

Socialdemokratiska studentklubben i Stockholm

Tack för möjligheten att komma hit till Stockholms universitet och möta er från de olika socialdemokratiska studentklubbarna i Stockholm, och ni andra som sett affischeringen här på Universitetet.

Om en vecka har Internationella valutafonden, IMF, sitt årsmöte tillsammans med Världsbanken i Prag. Sannolikt kommer vi att få se demonstrationer vid dessa möten – på samma sätt som vi sett vid Världshandelsorganisationens möte i vintras, och vid IMF och Världsbankens möten i Washington i april. IMF har på kort tid blivit en allt mer omdiskuterad organisation, inte minst för att den är nära knuten till den kontroversiella och ofta svårtolkade ekonomiska utveckling som kallas ”globalisering”.

Riksbanken har en anledning att engagera sig i denna debatt. De flesta av er känner till att en av våra uppgifter är att upprätthålla ett fast penningvärde. Riksbankens andra huvuduppgift är att främja ett effektivt betalningsväsende samt att ge ut sedlar och mynt. Som en del av detta är vi delaktiga i olika internationella organisationer som verkar för finansiell stabilitet, bland annat är vi kontaktmyndighet för IMF i Sverige. Det innebär att vi, tillsammans med finansdepartementet inom regeringskansliet samordnar och driver Sveriges politik i detta forum.

Ikväll har jag tänkt att tala om globalisering – som möjlighet och utmaning. Jag kommer att diskutera vad Internationella valutafonden är och vilken roll den har i en allt mer globaliserad värld. Avslutningsvis kommer jag beröra Sveriges deltagande i IMF, och vad vi kan vänta oss av mötena i Prag om en vecka.

SVERIGES RIKSBANK

Telefon
08-787 00 00

Telefax
08 - 21 05 31

E-post
registratorn@riksbank.se

Globaliseringen och dess fördelar

Innan jag går in på den kritik globaliseringen har utsatts för, låt mig börja med att konstatera att välståndet i världen har förbättrats dramatiskt under de senaste decennierna. Aldrig tidigare i historien har så många fått det så mycket bättre, så snabbt. Sedan början av 80-talet har köpkraften per capita mer än fördubblats i världen. För de fattiga utvecklingsländerna har det inneburit att köpkraftsjusterad BNP per capita stigit med cirka 350 procent. I de rikaste industriländerna växte välståndet under samma period med 220 procent. I vissa fall har utvecklingen varit särskilt hissnande, inte minst i Asien. 1975 levde sex av tio asiater i absolut fattigdom – under en dollar om dagen. Idag är det två av tio. Enbart i Kina har antalet fattiga minskat från 60 till knappt 30 procent på mindre än tjugo år.

Det finns många faktorer som förklarar denna utveckling. Det har skett stora tekniska framsteg som gjort att tillverkning och annan produktion har kunnat effektiviserats. En helt avgörande faktor har dock varit ökade möjligheter till kontakt mellan människor i olika delar av världen, och ökade möjligheter att ta vara på varandras förmågor. Allt välstånd bygger i grunden på att människor producerar varor och byter till sig andra varor från dem som är jämförelsevis bättre på att producera just dessa. Det gällde när vikingar bytte pälsverk och bärnsten mot salt och det gäller idag när banker säljer valutaderivat och aktier. Det är dessa större möjligheter till utbyte som utgör förutsättningarna för globaliseringen. Den tar sig uttryck i ökad handel, ökade kapitalflöden, ökat resande och ökad kommunikation. Jag ska nu säga några ord om handel och kapitalflöden.

De större möjligheterna hänger ofta samman med politiska beslut om avreglering och öppning av gränser. Sedan 1950 har mängden tullar och andra handelshinder minskat dramatiskt. Det har medfört att den totala handeln med varor och tjänster i världen idag är sexton gånger så stor som då. Marknaden för konsumenter och producenter har alltså blivit mångdubbelt större än tidigare. Det har inneburit att arbetare och företag i olika delar av världen har kunnat koncentrera sig på den produktion de är relativt bäst på. Specialisering och ökad konkurrens har pressat priserna. Hushållskassan räcker längre. Dessutom kan vi idag köpa många fler typer av varor. Det var inte länge sedan apelsiner var en lyxvara. Går man in i en mataffär idag hittar man svensk blodpudding likväl som italiensk salami, kinesiska nudlar, amerikanskt jordnötsmör och kaffe från Brasilien. Detsamma gäller det flesta andra typer av varor.

Ökad handel gynnar även utvecklingsländerna, vilket framgår i olika studier. Jeffrey Sachs och Andrew Warner vid Harvarduniversitetet har funnit att BNP i utvecklingsländer med en öppen handelspolitik steg med 4,7 procent per år mellan 1970 och 1990, jämfört med 0,7 procent per år för dem med stängda gränser. Det betyder att ett land kan skapa mer än sex gånger så mycket välstånd varje år, bara genom att avreglera sin handel. Inget biståndsprojekt i världen kommer ens i närheten av sådana siffror. Priset för att stänga sig ute från världshandeln är mycket högt.

En annan viktig utveckling de senaste decennierna har varit avregleringen av de internationella kapitalmarknaderna och den nya informationsteknik som gjort att sparkapital idag kan flyttas sekundsnabbt och nästan kostnadsfritt mellan olika världsdelar. Kapital är egentligen inte annorlunda än någon annan typ av vara. Vissa människor har behov av kapital, och är villiga att betala för att få låna. Andra har sparande och kan sälja möjligheten att använda det under en period. Avreglering har inneburit att sparandet i högre grad kan kanaliseras dit det gör mest nytta. Medelinkomstländerna finansierar idag sina framväxande industrier och sin infrastruktur med hjälp av sparkapital från oss i den rika delen av världen. Samtidigt kan de som sparar pengar – inte minst alla pensionssparare – dra nytta av den tillväxtpotential som finns utanför de egna gränserna. Fria kapitalrörelser har också gjort det möjligt att sprida sparkapital och därmed minska risker. Det ger ekonomisk trygghet både hos dem som investerar och dem som använder sig av lånekapital.

Globaliseringen för också med sig många fördelar som inte är enbart ekonomiska. Kontakter med omvärlden har ökat och utvecklingen inom IT gör det alltmer svårt att isolera ett land. Öppenhet ökar inom alla områden och kunskaps- och informationsutbyte underlättas och får ytterligare näring av växande ekonomiskt välstånd. Eftersom det blivit billigare att resa och lättare att utbilda sig i andra länder har dessutom allt fler fått personlig erfarenhet av människors vardag i andra länder.

Kritik av globalisering

Ändå – trots den i många avseenden mycket positiva utvecklingen – är det många som ser globalisering som ett hot snarare än som en möjlighet. Det finns en mängd organisationer med sinsemellan olika uppfattningar inom detta område. En del av oron för utvecklingen i världsekonomin förefaller de dock ha gemensamt. Kanske handlar det bland annat om följande:

- Handel och ny teknik ökar konkurrensen och förändringskraven. Omställning till nya typer av produktion innebär ofta stora och ibland snabba omställningar. Vissa företag blir olönsamma och anställda i både industriländer och utvecklingsländer tvingas lämna sina jobb och söka nya.
- Även om allt fler får det allt bättre så växer klyftan mellan fattiga och rika. Länder som på grund av bristande infrastruktur, inkapabel politisk ledning med mera inte är rustade att ta vara på globaliseringens fördelar riskerar att hamna allt längre på efterkälken.
- De globala miljöproblemen förvärras.
- Fria kapitalrörelser gör länder mer utsatta om de för mindre trovärdig politik. Lika snabbt som investeringar flödar in när de ekonomiska utsikterna är bra, lika snabbt flödar de ut när finansierarna misstänker att växande problem hotar det sparande de har i uppdrag att förvalta.

Det här är några av de problem som vi inte kan ignorera. De tillhör de stora utmaningarna för världspolitiken idag, och jag har förståelse för dem som är oroad. Många frågor av den här typen kräver samordning mellan länder, och det är därför en ambitiös agenda som vi måste ta oss an med kraft. Mycket arbete sker också redan, nationellt och i olika multilaterala organisationer.

Men trots att dessa frågor är viktiga så blir slutsatsen inte att vi bör verka för minskad handel eller färre kontakter mellan länder. Flera av de problem jag nämnde är relaterade till att tillväxt och ekonomisk utveckling i allmänhet medför förändringar. Alla samhällen, vare sig öppna eller slutna, måste hitta sätt att se till att människor inte blir utslagna, när teknologiska framsteg gör gamla näringar olönsamma. Alla samhällen har också ett ansvar för att produktion och konsumtion inte tär för hårt på miljön, eftersom framtida generationers välbefinnande och hälsa annars äventyras.

Vi måste vara tydliga om att utveckling och samarbete är av godo. Nästan alla, inklusive många fattiga i världen, har fått det väsentligt mycket bättre de senaste decennierna. I många avseende är det just de ökade kontakterna och handeln mellan länder emellan som bidragit till att de problem som jag just nämnt kan lösas. Tillväxten i industriländerna har lett till att vi idag har råd att värna om vår miljö, vilket flertalet fattiga länder inte anser sig ha tillräckliga resurser för. Att vända trenden – att försöka isolera länder från varandra – är ingen väg framåt.

Globalisering ställer nya krav

Jag tänker nu säga några ord om de utmaningar som är direkt relaterade till globalisering. Liksom all annan utveckling är globaliseringen inte utan problem. Det kom till tydliga uttryck vid de svåra ekonomiska kriser vi sett på senare år – i Mexico 1994-95, i Sydostasien 1997-98, i Ryssland 1998 och Brasilien 1999. Dessa kriser illustrerar att ökad handel och ökade kapitalflöden ställer nya krav på offentlig politik.

För det första ökar kraven på länders nationella offentliga system – på lagar, myndigheter och praxis. Dessa måste vara robusta nog att hantera ökade flöden av handel och kapital. Vissa länder är inte tillräckligt förberedda för att hantera världsekonomin nya förutsättningar. Ibland har länder avreglerat sina ekonomier för snabbt eller på fel sätt. Även industrialiserade länder har brister.

För det andra ökar kraven på samordning av politik mellan länder. Jordens länder är alltmer beroende av varandra. En finansiell kris i Sydostasien slår igenom även i Sverige. Därför får även vi nytta av att länder på andra sidan klotet skaffar bättre system för exempelvis banktillsyn och konkurser. Detta innebär att vi har större anledning att engagera oss i världsomspännande frågor. Vi har också skäl att ibland göra avkall på våra nationella hjärtefrågor, för att skapa gemensamma spelregler och överenskommelser som kommer alla till gagn. Det gamla slagordet ”internationell solidaritet” är på ett mycket konkret sätt ett nationellt egenintresse.

Internationellt samarbete har alltså stort värde. Vi har därför stor anledning att intressera oss för de multilaterala samarbetsorganisationer som finns. De så kallade "Bretton Woods institutionerna" – IMF, Världsbanken och WTO/Gatt – bildades för drygt femtio år sedan, under en period då länderna i världsekonomin dragit lärdomen att 1930-talets handelskrig, betalningshinder och konkurrensdevalveringar bidragit till arbetslöshet, lägre välstånd och krig. Det är bland annat samarbetet i dessa organisationer som öppnat för den ekonomiska utveckling som vi ser idag. Det är också i första hand inom dessa organisationer som jordens länder diskuterar hur globaliseringens fördelar ska komma alla till del.

Världsbanken är en utvecklingsorganisation, vars främsta syfte är att minska fattigdomen i världen. Världsbanken lånar årligen ut motsvarande cirka 200 miljarder svenska kronor, för att finansiera flera tusen projekt inom vattenrening, bekämpning av aids, vaccinering med mera. Världshandelsorganisationen, WTO, som ersatt Gatt, arbetar för att undanröja tullar, importkvoter och andra handelshinder. Den ökade världshandeln som jag nämnde nyss är till stor del en produkt av det arbete som skett i detta forum.

IMF:s organisation och syfte

IMF kan karaktäriseras som en finansiell "klubb". Det är en sammanslutning av länder som delar med sig av sina erfarenheter och som hjälper varandra vid kriser, bland annat genom att låna varandra pengar ur en gemensam pott. Inflytandet i denna klubb – i form av rösträtten i IMF:s styrelse – är kvoterad och speglar bland annat hur mycket kapital som medlemsländerna ställt till förfogande. Bakgrunden till detta är att kreditorerna i IMF har en önskan om att ha rimlig kontroll över hur deras pengar används. Inte minst måste de kunna motivera detta inför skattebetalarna i sina hemländer. Röststyrkan i IMF är en balans av kreditorernas intressen, låntagarnas behov och att alla medlemmar ska ha en möjlighet till inflytande.

Medlemskapet i IMF är öppet för alla stater som uppfyller vissa kriterier. Idag är 182 länder medlemmar, vilket innebär att mycket få länder inte är med i IMF. Just det breda medlemskapet är en av organisationens stora fördelar. IMF:s huvudkontor ligger i Washington DC i USA. Där arbetar cirka 3000 personer. Merparten av dem är ekonomer inriktade på makroekonomi och internationell finansmarknad. Där sitter även IMF:s styrelse som löpande beslutar om organisationens verksamhet. Styrelsen träffas minst tre gånger i veckan. Den har 24 platser, där alla länder representerade, de flesta i geografiskt konstruerade grupper.

IMF:s syfte är att verka för finansiell stabilitet. I enkla termer innebär det att de olika makroekonomiska variablerna i ett land – växelkurs, inflation, budgetunderskott till exempel – hanteras på ett sätt som gör att ekonomin kan arbeta smidigt och effektivt. En stabil ekonomi gör att människor känner trygghet att tänka långsiktigt när de investerar och konsumerar. Utan stabilitet är det inte möjligt att skapa hållbar tillväxt. I Sverige har vi färsk erfarenheter av motsatsen. Den finansiella krisen här i början av nittioalet ökade arbetslösheten och sänkte

produktionen samtidigt som statsfinanserna försvagades dramatiskt och landet hamnade i den djupaste konjunkturedgången sedan trettiotalet. Tänk då på att Sverige är ett industrialiserat land. Många av medlemsländerna i IMF är fattiga och har även i lugna tider en arbetslöshet runt 30 procent, en hårt ansträngd statsbudget och begränsade möjligheter att få utländsk finansiering. Finansiell stabilitet är än viktigare i dessa länder.

Verksamhet för att förebygga kriser

En stor del av IMF:s verksamhet går ut på att förebygga att kriser uppstår. Globaliseringen har gjort att detta arbete blivit allt mer viktigt. Få människor vill handla med ett land som är osäkert, och än mindre låna ut sina pengar. Eftersom informationsflödet ökar och kapital snabbt kan flyttas mellan länder kan ekonomiska kriser uppstå snabbare vid tecken på problem i ett land. De kan också bli djupare och sprida sig till regioner längre bort än tidigare. Värdet av en stabil och långsiktig ekonomisk politik har därför förstärkts.

I korthet går IMF:s förebyggande arbete ut på att sprida kunskap, ge råd och skapa normer. Att sprida kunskap innebär att IMF kontinuerligt övervakar utvecklingen i världsekonomin, bedriver forskning och för kunskapen vidare till nationella regeringar och till allmänheten. Kunskapen om var de ekonomiska riskerna ligger fungerar stabiliserande på marknader och gör också att länder kan ta itu med sina problem. IMF följer hela tiden den ekonomiska utvecklingen i varje medlemsland och ger också länderna råd om ekonomisk politik i frågor som berör exempelvis växelkurser, inflation och finansmarknad. De flesta länder får besök på plats av en delegation från IMF en gång varje år. I Sverige brukar det ske på försommaren och delegationen stannar här upp till en vecka och besöker under denna tid Riksbanken, Finansdepartementet, Finansinspektionen, arbetsmarknadens parter och andra centrala ekonomiska aktörer för att få en bild av det ekonomiska tillståndet i landet. Resultatet av detta är en rapport som sedan diskuteras med övriga länder i IMF:s styrelse.

I vissa fall har IMF ett mycket praktiskt engagemang i länder. Många centralbanker i utvecklingsländer har upprättats med hjälp från IMF. Ett närliggande exempel är upprättandet av en centralbank i Kosovo. Detsamma gäller introduktioner av nya valutor, eller övergången till en ny växelkursregim. IMF utbildar också tjänstemän från nationella centralbanker och finansdepartement, som en del av kunskapsspridningen.

En allt viktigare del av verksamheten handlar om att skapa gemensamma spelregler inom olika områden som berör den finansiella stabiliteten. Många av dessa är i formen av generella minimistandarder och rekommendationer, till exempel inom banktillsyn, finansiell statistik, öppenhet och valutareservförvaltning. Genom att uppmuntra länder att uppfylla dessa stärker länderna sina institutionella ramverk, samtidigt som ökad standardisering gör det lättare för alla att ta del av systemen i andra länder. Detta hjälper inte minst investerare att göra korrekta riskbedömningar.

Långivning

De verksamhetsområden som jag just nämnt behandlar alltså i första hand det långsiktiga förebyggandet av kriser och främjandet av handel och tillväxt. De tar upp merparten av IMF:s arbete. IMF har dock även rollen som brandkår i det internationella finansiella systemet. Mellan tummen och pekfingret uppstår akuta finansiella problem i fyra, fem länder per år. Detta innebär ofta att länderna får svårt att hantera sina utlandsbetalningar – valutareserven sinar eftersom att importen är större än exporten, och det inte finns nog med utländskt kapitalinflöde för att fylla gapet. I ett sådan läge kan ett land ansöka om ett lån hos IMF. En grupp ekonomer sätts då snabbt samman och åker till landet för att utvärdera hur svår krisen är och vad som måste göras för att återfå kontrollen över situationen. Tillsammans med landets regering lägger IMF:s stab upp ett ekonomiskt reformprogram som löper under ett par års sikt. Syftet med detta program är att etablera förtroende för landets ekonomi och därigenom vända utflödet av kapital till inflöden, så att landet återfår balans i sina betalningar. Under den period landet genomför programmet kan det också låna begränsade belopp från IMF, för att få hjälp att täcka delar av sina underskott.

IMF:s långivning är alltså relativt kortsiktig. Ofta räcker det med lån med tre till fem års löptid för att återställa balans i utlandsbetalningarna. För utvecklingsländer har det dock visat sig att kortsiktig instabilitet ofta beror på djupgående strukturella problem. Exempel på denna typ av problem är oförmåga att samla in skatter, ineffektiv konkurslagstiftning, utbredd korruption och svagheter i banksektorn. Denna typ av frågor ligger i gränslandet mellan IMF och Världsbankens mandat och de två organisationerna samarbetar i initiativ på detta område. Bland annat har IMF och Världsbanken vissa typer av lån som, i kombination med ekonomiska reformprogram, syftar just till att bygga långsiktiga och starka strukturer i fattiga länder.

En annan typ av strukturproblem är de ohanterliga utlandsskulder som några av de fattigaste utvecklingsländerna kämpar med. Sedan ett par år tillbaka samarbetar IMF och Världsbanken i projekt för skuldlättnad i dessa länder. Detta innebär i praktiken att IMF:s resurser och bilaterala bidrag från medlemmarna används för att skriva av en del av lånen. Dessa program för skuldlättnad är kopplade till ekonomiska reformer i länderna som syftar till att minska fattigdomen i länderna. På sikt är det bara en ansvarsfull ekonomisk politik, inriktad på tillväxt, stabilitet och sunda statsfinanser som gör att länderna inte bygger upp skulder igen. En viktig del av IMF:s arbete med skuldhantering i de fattiga länderna är därför att verka för att de resurser som frigörs i länderna investeras långsiktigt och på ett sätt som kommer alla i landet till del..

Forskning visar att IMF:s långivning och program är framgångsrika. Under det att ett program löper, och länderna sparar för att kunna finansiera sina underskott, går tillväxten i allmänhet ned något. På några års sikt kan dock länderna skörda frukterna av en mer stabil ekonomi, i form av lägre inflation och högre tillväxt. Framgångsrika program har även en positiv effekt på ländernas sociala politik. De

fattigaste programländernas utgifter för utbildning och hälsovård steg med fyra procent per capita mellan 1985 och 1998, och dessa områden blir allt mer prioriterade i ländernas statsbudgetar. I länder med IMF-program har allt fler barn börjat gå i skola, läskunnigheten och tillgången till rent vatten har ökat och barnadödligheten har gått ner.

Sveriges deltagande i IMF

Sverige tillhör ett av de små kreditorländerna i IMF. I styrelsen delar vi en plats tillsammans med de sju andra länderna i Norden och Baltikum. Liksom alla andra ländergrupper har vi ett kontor i Washington med representanter som arbetar heltid med att driva våra intressen i styrelsen. Jag arbetade själv som nordisk-baltisk representant i styrelsen i drygt fyra år. Som styrelserepresentant får man ledning från hemländerna i viktiga frågor och uttalanden i styrelsen samordnas mellan våra länder i förväg. I Sverige har Riksbanken huvudansvaret för kontakterna med Washington, men alla frågor stäms av med regeringskansliet, där finansdepartementet är den som är vår kontakt. I vissa fall stäms frågor av med utrikesdepartementet.

De nordiska och baltiska länderna är små i styrelsen – tillsammans uppgår vår röststyrka till drygt 3,5 procent av IMF som helhet. Våra möjligheter att driva politik i styrelsen ligger i att ha kloka synpunkter på de förslag som finns på agendan och tillsammans med andra länder i styrelsen försöka påverka förslagen så att de rör sig i den riktning vi vill. I någon mån har vi fördelen av att framstå som oberoende i styrelsen, eftersom vi varken representerar de mest inflytelserika kreditorerna inom G-7 eller den stora gruppen av låntagarländer. Detta gör att våra uttalande ibland får mer vikt än vår röststyrka signalerar.

Låt mig ge tre exempel på frågor där våra länder engagerat sig aktivt i debatten inom IMF. Det första gäller IMF:s öppenhet (eller "transparens" som det heter på fackspråk). I Sverige är vi vana vid att myndigheter offentliggör sina beslut och sin handläggning. Många internationella organisationer håller sig tvärtom bakom slutna dörrar. IMF har dock blivit väsentligt öppnare på senare år, och idag finns material om nästan all verksamhet tillgängligt, inte minst på organisationens hemsida (www.imf.org). Ett andra exempel är frågan om kapitalliberalisering. Förutom att verka för avreglering av kapitalmarknaden i olika länder har vi även det långsiktiga målet att IMF på sikt bör få ett tydligare mandat att reglera frågor som rör internationell kapitalmarknad. En tredje fråga som vi varit aktiva inom är att utveckla ett regelverk för hur de privata kreditorerna ska bidra till finansieringen av länders lånebehov i krissituationer.

Den ökade uppmärksamheten i media kring IMF och Världsbanken har kommit under en period då dessa organisationers funktion och mandat har diskuterats intensivt även internt. De växande privata kapitalmarknaderna har gjort att många länder inte längre behöver finansiering från IMF. Samtidigt har behovet av institutionsbyggande, reglering och samordning ökat, inte minst på det finansiella området. Vissa radikala grupper har propagerat för att IMF bör avvecklas, eller bantas kraftigt. Andra anser att organisationen ska ta på sig fler arbetsuppgifter, till

exempel inom områden som berör arbetsmarknad, miljö och penningväxt. Sverige tillhör dem som tror att IMF bara kan vara en effektiv organisation om dess mandat hålls relativt smalt. IMF ska syssla med finansiell stabilitet, i synnerhet makroekonomiska frågor. Inom detta område har IMF sin huvudsakliga kompetens och kan bidra mest. Samtidigt har världen förändrats mycket sedan IMF bildades i Bretton Woods på fyrtioalet, och det är naturligt att organisationen utvidgar sitt engagemang i finansiella frågor, i synnerhet vad rör frågor om hur privata kapitalflöden ska omgärdas med ett bra regelverk.

Årsmötena i Prag

Det kommande årsmötet i Prag är till viss del fortsättningen på denna diskussion. I Prag samlas finansministrar och centralbankschefer från medlemsländerna för att diskutera IMF framtida agenda och ha synpunkter på det arbete som gjorts sedan mötena i Washington i våras. De flesta frågor som jag nämnt ikväll kommer beröras vid dessa möten. Man kommer att diskutera utvecklingen i världsekonomin och vilka risker och möjligheter som finns i framtiden. Man kommer diskutera privata kapitalflödets ökade roll och hur de påverkar IMF:s rådgivning och utlåning. Man kommer också diskutera hur IMF kan få ett mer konstruktivt samarbete med privata finansiärer. Erfarenheterna med standarder inom olika områden kommer analyseras liksom de fattigaste ländernas skuldsituation, och där inte minst hur skuldavskrivningen ska finansieras.

IMF har alltså en central roll i det vi lite slarvigt kallar globalisering. Jag hoppas att utvecklingen mot ökad ekonomisk och kulturell öppenhet kommer att fortsätta. Människor söker ständigt nya möjligheter att handla och kommunicera med varandra, och hittar nya sätt att dra nytta av varandras kunskaper och möjligheter. Det är en i grunden mycket positiv utveckling, som ger fattiga och rika människor enorma möjligheter till högre välstånd och minskat lidande. För att ta vara på denna potential krävs dock både intensivt internationellt samarbete, och kraftfulla nationella ansträngningar. Sverige och alla andra länder måste anpassa sina nationella system så att de står pall för ökade kontakter med omvärlden, och så att andra länder kan få utbyte av ökade kontakter med oss.

Frågor om finansiell stabilitet och makroekonomi hänger intimt samman med detta. IMF har därför en allt viktigare funktion att fylla. Den ekonomiska utvecklingen, inte minst på det finansiella området, går dock fort. För att kunna bidra aktivt måste IMF och andra finansiella organisationer ständigt reformera sig och hålla jämna steg med denna utveckling. Mötena i Prag är en del av denna reformprocess.

Tack så mycket.